Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U003297

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 30-10-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тесленко Олександра Сергіївна
2. Oleksandra S. Teslenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3712-423X

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Медицина

Дата захисту: 28-08-2024

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): СВР 74_6626

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.51, 76.29.51.05, 76.29.51.07

Тема дисертації:

1. Роль нейротрофічних факторів та факторів запалення у формуванні когнітивної дисфункції у хворих на розсіяний склероз

2. The role of neurotrophic factors and inflammatory factors in the formation of cognitive dysfunction in patients with multiple sclerosis

Реферат:

1. У дослідження було включено 72 пацієнти з РРРС та 30 практично здорових осіб. Пацієнтів було розподілено на 3 групи залежно від тривалості захворювання. Всім пацієнтам з РРРС та особам групи контролю було проведено клініко-неврологічне обстеження, нейропсихологічне дослідження (MoCA, PASAT-3, SDMT, HADS), нейровізуалізаційне обстеження (магнітно-резонансна томографія з контрастуванням), біохімічне дослідження (визначення BDNF та IL-6). За шкалами SDMT та PASAT-3 було виявлено погіршення результатів тестування у хворих 1-і, 2-ї та 3-ї груп, що має зворотну кореляційну залежність від тяжкості стану пацієнтів за балом EDSS (r = -0,61 (p<0,05) для тесту SDMT; r = -0,37 (p<0,05) для тесту PASAT-3) та тривалості РРРС (r=-0,29; (p<0,05) для тесту SDMT). Виявлено вірогідний прямий кореляційний зв'язок між балами тестування за шкалою MoCA та SDMT у всіх групах (в 1 групі r = 0,61, p < 0,05, у 2 групі r = 0,89, p < 0,05, в 3 групі r = 0,64, p < 0,05), а також прямий кореляційний зв'язок між балами

тестування за PASAT-3 та SDMT у всіх групах (в 1 групі r = 0,54, p < 0,05, у 2 групі r = 0,73, p < 0,05, в 3 групі r = 0,47, p < 0,05). Були виявлені позитивні кореляційні зв'язки між балом за шкалою EDSS та балом за шкалою HADS (підшкалами "тривога" та "депресія") - r = 0,37 (p < 0,05) і r = 0,52 (p < 0,05). За даними МРТ, кореляційний аналіз виявив негативні кореляції між результатами нейропсихологічного тестування та вогнищевим ураженням різних структур мозку. Для уражень у мозолистому тілі виявлені статистично значущі негативні кореляції із бальною оцінкою за тестом MoCA r = -0.255; результатами за тестом SDMT r = -0.263 та тестом PASAT-3: r = -0.171 (p < 0.05). Коефіцієнти кореляції для уражень у стовбурі мозку складали: для тесту MoCA – r = -0.191; тесту SDMT – r = -0.209; тесту PASAT – r = -0.214 (p < 0.05). Дослідження вмісту BDNF встановило статистично значуще його зниження, тоді як рівень IL-6 у крові, навпаки, збільшувався у всіх групах пацієнтів (p < 0,001). Кореляційний аналіз між вмістом BDNF та IL-6 у сироватці крові здорових людей і пацієнтів з РРРС, а також показниками когнітивної дисфункції показав значні кореляційні зв'язки: для MoCA r = 0,61 та r = -0,417 (p = 0,000), SDMT r = 0,668 та r = -0,532 (p = 0,000), для PASAT-3 r = 0,634 та r = -0,415 (p = 0,000). За допомогою методу дерев класифікації була побудована прогностична модель розвитку когнітивних порушень за даними тестування за тестами MoCA, SDMT та PASAT-3 з урахуванням віку пацієнтів, балу EDSS, тривалості РРРС, рівнів BDNF та інтерлейкіну-6 у крові.

2. 72 patients with RRMS and 30 practically healthy individuals were included in the study. Patients were divided into 3 groups depending on the duration of the disease. All patients with RRMS and individuals of the control group underwent a clinical and neurological examination, neuropsychological examination (MoCA, PASAT-3, SDMT, HADS), neuroimaging examination (magnetic resonance imaging with contrast), biochemical examination (determination of BDNF and IL-6). According to the SDMT and PASAT-3 scales, a deterioration of the test results was found in patients of the 1st, 2nd and 3rd groups, which has an inverse correlation dependence on the severity of the patients' condition according to the EDSS score (r = -0.61 (p<0 .05) for the SDMT; r = -0.37 (p<0.05) for the PASAT-3) and the duration of PPRS (r=-0.29; (p<0.05) for the SDMT test). A probable direct correlation between test scores on the MoSA scale and SDMT was revealed in all groups (in group 1 r = 0.61, p < 0.05, in group 2 r = 0.89, p < 0.05, in 3 group r = 0.64, p < 0.05), as well as a direct correlation between PASAT-3 scores and SDMT in all groups (in group 1 r = 0.54, p < 0.05, in group 2 r = 0.73, p < 0.05, in group 3 r = 0.47, p < 0.05). Positive correlations were found between the score on the EDSS scale and the score on the HADS scale ("anxiety" and "depression" subscales) - r = 0.37 (p < 0.05) and r = 0.52 (p < 0 ,05). According to MRI data, correlation analysis revealed negative correlations between the results of neuropsychological testing and focal lesions of various brain structures. For lesions in the corpus callosum, statistically significant negative correlations were found with the MoCA score r = -0.255; the results of the SDMT r = -0.263 and the PASAT-3: r = -0.171 (p < 0.05). Correlation coefficients for lesions in the brain stem were: for the MoCA – r = -0.191; SDMT – r = -0.209; of the PASAT – r = -0.214 (p < 0.05). The study of the content of BDNF established a statistically significant decrease, while the level of IL-6 in the blood, on the contrary, increased in all groups of patients (p < 0.001). Correlation analysis between the content of BDNF and IL-6 in the blood serum of healthy people and patients with RRMS, as well as indicators of cognitive dysfunction, showed significant correlations: for MoCA r = 0.61 and r = -0.417 (p = 0.000), SDMT r = 0.668 and r = -0.532 (p = 0.000), for PASAT-3 r = 0.634 and r = -0.415 (p = 0.000). Using the method of classification trees, a prognostic model of the development of cognitive disorders was built based on the data of the MoCA, SDMT, and PASAT-3 tests, taking into account the age of the patients, the EDSS score, the duration of RRMS, the levels of BDNF and IL-6.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Тесленко ОС, Товажнянська ОЛ. Клінічні особливості когнітивної дисфункції у пацієнтів з рецидивно-ремітуючим типом розсіяного склерозу. Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Медицина». 2024. Т. 32. No 1(48). С. 28–39. DOI: https://doi.org/10.26565/2313-6693-2024-48-03
- 2. Тесленко ОС, Товажнянська ОЛ, Каук ОІ, Марковська ОВ, Шапкін АС. Структурно-функціональні зіставлення при когнітивних порушеннях у хворих на розсіяний склероз. Int Neurol J. 2024;20(3):137-142. doi: 10.22141/2224-0713.20.3.2024.1067.
- 3. Тесленко ОС, Товажнянська ОЛ. Удосконалення оцінки стану пацієнтів з рецидивуючо-ремітуючим розсіяним склерозом з урахуванням когнітивних аспектів. Перспективи та інновації науки. 2024;6(40):1326-1336. doi:10.52058/2786-4952-2024-6(40)-1326-1336.
- 4. Тесленко ОС, Товажнянська ОЛ. Роль мозкового нейротрофічного фактору та інтерлейкіну-6 у формуванні когнітивних порушень у пацієнтів з розсіяним склерозом. Вісник проблем біології і медицини. 2024;2(173):263-273. doi: 10.2954/2077-4214-2024-2-173-263-273.
- 5. Тесленко О.С. Особливості когнітивних порушень у хворих на розсіяний склероз. Науково-практичний симпозіум «Персоніфіковані підходи щодо неврологічної, психіатричної та наркологічної допомоги», 7-8 жовтня 2021; Харків.
- 6. Тесленко О.С. Динаміка когнітивних порушень у пацієнтів з розсіяним склерозом на тлі лікування. VI Національний конгрес неврологів, психіатрів та наркологів України. «Неврологія, психіатрія та наркологія у сучасному світі: глобальні виклики та шляхи розвитку»; 6-8 жовтня 2022; Харків.
- 7. Тесленко О.С. Рівень нейротрофічного фактору BDNF у пацієнтів з розсіяним склерозом. Науково-практичний симпозіум «Моделі надання неврологічної, психіатричної та наркологічної допомоги населенню в період війни», 24-25 листопада 2023; Харків.
- 8. Teslenko O. Cognitive dysfunction in patients with multiple sclerosis. International scientific interdisciplinary conference; Харків. Харків: ХНМУ, 2020. с. 156-158.
- 9. Teslenko O. Beneficial effect of disease-modifying therapy on cognitive dysfunction in patients with multiple sclerosis. International scientific
- 10. Teslenko O. Особливості когнітивних порушень у пацієнтів з розсіяним склерозом. Медицина третього тисячоліття: збірник тез міжвузівської конференції молодих вчених та студентів; 2023 лют. 13-15; Харків. Харків: ХНМУ, 2023. с. 269-271.
- 11. Teslenko O. Neuropsychological testing of cognitive impairments in patients with multiple sclerosis. V International Scientific and Practical Conference SCIENTIFIC PRACTICE: MODERN AND CLASSICAL RESEARCH METHOD, 22 December 2023, Boston, USA, p. 356. DOI: 10.36074/logos-22.12.2023.099
- 12. Тесленко О.С. «Оцінка локалізації уражень на магнітно-резонансній томографії у пацієнтів з рецидивуючо-ремітуючим розсіяним склерозом», Медицина третього тисячоліття: збірник тез міжвузівської конференції молодих вчених та студентів; 2024 січня 15-17; Харків. Харків: ХНМУ, 2024. с. 121.
- 13. Teslenko O. BDNF as a potential biomarker of disease activity in patients with multiple sclerosis. II Correspondence International Scientific and Practical Conference «SCIENCE IN MOTION: CLASSIC AND MODERN TOOLS AND METHODS IN SCIENTIFIC INVESTIGATIONS», 19.01.2024, Vinnytsia, Ukraine, Vienna, Austria, p. 528 - 529. DOI: 10.36074/grail-of-science.19.01.2024.095
- 14. Teslenko O, Tovazhnyanska O. New markers for diagnosis and prognosis of cognitive impairment in patients with multiple sclerosis (review). Inter Collegas. 2022;9(1):14-18. doi: 10.35339/ic.9.1.14-18.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0119U002894; 0123U104329

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Товажнянська Олена Леонідівна
2. Olena L. Tovazhnianska

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.15

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7551-3818

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гриб Вікторія Анатоліївна
2. Viktoriia A. Hryb

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.15

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6111-7921

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Івано-Франківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010758

Місцезнаходження: вул. Галицька, буд. 2, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дельва Михайло Юрійович

2. Mykhailo Y. Delva

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.15

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5648-7506

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 43937407

Місцезнаходження: вул. Шевченко, буд. 23, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кальбус Олександр Іванович

2. Oleksandr I. Kalbus

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.15

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0796-4825

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010681

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 9, Дніпро, Дніпровський р-н., 49044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Літовченко Тетяна Анатоліївна

2. Tetiana A. Litovchenko

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.15

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4647-8507

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Дубенко Ольга Євгеніївна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Дубенко Ольга Євгеніївна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Степаненко Алла Олександрівна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна